

**ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ 2026 ΑΡΧΕΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ
ΘΕΩΡΙΑΣ (Α.Ο.Θ.) ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ**

Θέμα Α

A1.

- α. **Σωστό**, Σελίδα 10
- β. **Λάθος**, Σελίδα 143
- γ. **Λάθος**, Σελίδα 157
- δ. **Σωστό**, Σελίδα 170
- ε. **Σωστό**, Σελίδα 180

A2.

1. **α** , ($Kv = 50.000 \times 1,051^3 = 50.000 \times 1,16 = 58.000$)

2. **γ** , (Ποσοστό ανεργίας = $\frac{\text{Ανεργοί}}{\text{Εργατικό Δυναμικό}} \times 100 \Rightarrow \text{Εργατικό δυναμικό} = \frac{5.000}{5} \times 100 \Rightarrow \text{Εργατικό δυναμικό} = 100.000$.

Άρα, Οικονομικά μη ενεργός πληθυσμός = 50.000 => Συνολικός πληθυσμός = 100.000 + 50.000 = 150.000)

Θέμα Β

B1.

α. Σελ. 22

Σε πολύ παλαιότερες εποχές κάθε νοικοκυριό ήταν αναγκασμένο να παράγει σχεδόν όλα τα προϊόντα που του ήταν απαραίτητα. Οι ανταλλαγές προϊόντων μεταξύ νοικοκυριών ήταν πολύ περιορισμένες. Στη σύγχρονη εποχή κάθε άτομο συνήθως απασχολείται στην παραγωγή ενός μόνο προϊόντος (ή ακόμη και ενός μέρους κάποιου προϊόντος), ενώ ταυτόχρονα καταναλώνει πολλά προϊόντα, στην παραγωγή των οποίων δε συμμετέχει. Το φαινόμενο αυτό ονομάζουμε καταμερισμό έργων ή της εργασίας. Παράλληλα όμως με τον καταμερισμό των έργων αναπτύσσονται και οι ανταλλαγές προϊόντων μεταξύ των ατόμων, γιατί διαφορετικά δε θα μπορούσαν να ικανοποιηθούν οι διάφορες ανάγκες τους. Οι ανταλλαγές γίνονται με τη μεσολάβηση του χρήματος.

β. Σελ. 22

Ο καταμερισμός των έργων έχει τεράστια σημασία για τη σημερινή οργάνωση της παραγωγής. Χωρίς καταμερισμό, ο τεράστιος πλούτος των σημερινών οικονομιών δε θα ήταν δυνατό να δημιουργηθεί. Τα πλεονεκτήματά του είναι τα εξής:

(i) Κάθε άτομο μπορεί να απασχοληθεί εκεί όπου μπορεί να αποδώσει περισσότερο αντί να κάνει ταυτόχρονα και δουλειές στις οποίες δεν είναι αποδοτικό.

(ii) Όταν ένα άτομο ασχολείται με μία μόνο εργασία, αναπτύσσει σιγά σιγά μεγάλη δεξιοτεχνία και ικανότητα στην εργασία αυτή και αυξάνει την απόδοσή του.

(iii) Η μεγάλη εξειδίκευση οδηγεί και σε διάφορες βελτιώσεις του τρόπου με τον οποίο γίνεται η παραγωγή, δηλαδή σε διάφορες εφευρέσεις, και αυτό έχει ως αποτέλεσμα την αύξηση της παραγωγής.

Θέμα Γ

Γ1.

$$\text{Συνολικά Έσοδα} = 700.000 + 800.000 + 500.000 + 600.000 = 2.600.000 \text{ €}$$

Ο κρατικός προϋπολογισμός ήταν πλεονασματικός κατά 200.000 €, άρα

$$\text{Συνολικά Έσοδα} - \text{Συνολικές Δαπάνες} = 200.000 \text{ €} \Rightarrow$$

$$\text{Συνολικές Δαπάνες} = 2.600.000 - 200.000 = 2.400.000 \text{ €}.$$

Συνολικές δαπάνες = Δαπάνες για παιδεία + Δαπάνες για υγεία + Δαπάνες για ασφάλεια + Δαπάνες για επενδύσεις + Υπόλοιπες δαπάνες = >

$$2.400.000 = 500.000 + 600.000 + 400.000 + 550.000 + \text{Υπόλοιπες δαπάνες} \Rightarrow$$

$$\text{Υπόλοιπες δαπάνες} = 2.400.000 - 2.050.000 = \mathbf{350.000 \text{ €}}$$

Γ2.

Στο έτος 2025:

$$\text{Δαπάνες για παιδεία: } 500.000 + 500.000 \times \frac{10}{100} = 550.000 \text{ €}$$

$$\text{Δαπάνες για επενδύσεις: } 550.000 \times 2 = 1.100.000 \text{ €}$$

Άρα,

Συνολικές Δαπάνες = Δαπάνες για παιδεία + Δαπάνες για υγεία + Δαπάνες για ασφάλεια + Δαπάνες για επενδύσεις + Υπόλοιπες δαπάνες =>

$$\text{Συνολικές Δαπάνες} = 550.000 + 600.000 + 400.000 + 1.100.000 + 350.000 \Rightarrow$$

$$\text{Συνολικές Δαπάνες} = 3.000.000 \text{ €}$$

Τα Συνολικά Έσοδα παραμένουν ίδια με το 2024, δηλαδή είναι 2.600.000 €.

Άρα,

$$\text{Συνολικά Έσοδα} - \text{Συνολικές Δαπάνες} = 2.600.000 - 3.000.000 = -400.000 \text{ €}$$

Το 2025 υπήρχε έλλειμμα 400.000 €.

Γ3. Σελ. 183

Τα δάνεια εσωτερικού που συνάπτει το Δημόσιο προέρχονται από τρεις πηγές. Μια πηγή είναι η Κεντρική Τράπεζα, δηλαδή το ίδρυμα που έχει το προνόμιο της έκδοσης χρήματος. Στην περίπτωση αυτή η Κεντρική Τράπεζα χρηματοδοτεί το Δημόσιο αυξάνοντας την ποσότητα του χρήματος (ουσιαστικά εκδίδοντας νέο χρήμα). Μια δεύτερη πηγή είναι οι αποταμιεύσεις του κοινού. Το Δημόσιο μπορεί να δανειστεί από το κοινό εκδίδοντας ομολογιακό δάνειο. Με αυτόν τον τρόπο η αγοραστική δύναμη μεταφέρεται από τα άτομα στο Δημόσιο. Μια τρίτη πηγή είναι το εμπορικό τραπεζικό σύστημα, από το οποίο το Δημόσιο μπορεί να δανειστεί με διάφορους τρόπους.

Θέμα Δ

Δ1.

	Έτος 2020	Έτος 2021
Τιμή (χρηματικές μονάδες)	40	32
Ποσότητα (τεμάχια)	10.000	11.000
ΑΕΠ σε τρέχουσες τιμές	400.000	352.000
Δείκτης Τιμών (%)	100	80
ΑΕΠ σε σταθερές τιμές	400.000	440.000
Κατά Κεφαλήν Πραγματικό ΑΕΠ	2.000	2.000
Πληθυσμός (αριθμός ατόμων)	200	220
Εργατικό δυναμικό (αριθμός ατόμων)	150	160
Απασχολούμενοι (αριθμός ατόμων)	120	120
Άνεργοι (αριθμός ατόμων)	30	40
Ποσοστό ανεργίας (%)	20	25

Έτος 2020

$$\text{ΑΕΠ σε τρέχουσες τιμές} = \text{Τιμή} \times \text{Ποσότητα} = 40 \times 10.000 = 400.000.$$

$$\text{ΑΕΠ σε σταθερές τιμές} = \frac{\text{ΑΕΠ σε τρέχουσες τιμές}}{\text{Δείκτης Τιμών}} \times 100 = \frac{400.000}{100} \times 100 = 400.000$$

$$\text{Κατά Κεφαλήν Πραγματικό ΑΕΠ} = \frac{\text{ΑΕΠ σε σταθερές τιμές}}{\text{Πληθυσμός}} = \frac{400.000}{200} = 2.000$$

$$\text{Εργατικό δυναμικό} = \text{Απασχολούμενοι} + \text{Άνεργοι} = 120 + 30 = 150$$

$$\text{Ποσοστό ανεργίας} = \frac{\text{Άνεργοι}}{\text{Εργατικό Δυναμικό}} \times 100 = \frac{30}{150} \times 100 = 20 \%$$

Έτος 2021

$$\text{ΑΕΠ σε τρέχουσες τιμές} = \text{Τιμή} \times \text{Ποσότητα} \Rightarrow 352.000 = \text{Τιμή} \times 11.000 \Rightarrow$$

$$\text{Τιμή} = \frac{352.000}{11.000} = 32$$

$$\text{ΑΕΠ σε σταθερές τιμές} = \frac{\text{ΑΕΠ σε τρέχουσες τιμές}}{\text{Δείκτης Τιμών}} \times 100 \Rightarrow$$

$$440.000 = \frac{352.000}{\text{Δείκτης Τιμών}} \times 100 \Rightarrow \text{Δείκτης Τιμών} = \frac{352.000}{440.000} \times 100 = 80$$

$$\text{Κατά Κεφαλήν Πραγματικό ΑΕΠ} = \frac{\text{ΑΕΠ σε σταθερές τιμές}}{\text{Πληθυσμός}} \Rightarrow$$

$$2.000 = \frac{440.000}{\text{Πληθυσμός}} \Rightarrow \text{Πληθυσμός} = \frac{440.000}{2.000} = 220$$

$$\text{Ποσοστό ανεργίας} = \frac{\text{Άνεργοι}}{\text{Εργατικό Δυναμικό}} \times 100 \Rightarrow$$

$$25 = \frac{40}{\text{Εργατικό Δυναμικό}} \times 100 \Rightarrow \text{Εργατικό Δυναμικό} = \frac{40}{25} \times 100 = 160$$

$$\text{Εργατικό δυναμικό} = \text{Απασχολούμενοι} + \text{Άνεργοι} \Rightarrow$$

$$\text{Απασχολούμενοι} = 160 - 40 = 120$$

Δ2.

Ο Δείκτης Τιμών του έτους 2020 με έτος βάσης το 2021 θα είναι:

$$\Delta T(2020 \text{ με } E.B. 2021) = \frac{\Delta T 2020}{\Delta T 2021} \times 100 = \frac{100}{80} \times 100 = 125$$

Το πραγματικό ΑΕΠ του 2020 σε σταθερές τιμές του 2021 θα είναι:

$$\text{Πραγματικό ΑΕΠ 2020} = \frac{\text{ΑΕΠ σε τρέχουσες τιμές 2020}}{\Delta T 2020 \text{ με } E.B 2021} \times 100 \Rightarrow$$

$$\text{Πραγματικό ΑΕΠ 2020} = \frac{400.000}{125} \times 100 = 320.000$$

Σχολιασμός θεμάτων:

- Θέμα Α: Ζητήματα θεωρίας από όλα τα κεφάλαια του βιβλίου, χωρίς να παρουσιάζει ιδιαίτερη δυσκολία. Το υποερώτημα Α2 απαιτούσε τη διενέργεια αριθμητικών πράξεων για την εύρεση της σωστής απάντησης.
- Θέμα Β: Ζητήματα θεωρίας από το Κεφάλαιο 1.
- Θέμα Γ: Εφαρμογή συγκεκριμένης μεθοδολογίας υπολογισμού οικονομικών μεγεθών που αναλύεται στο Κεφάλαιο 10. Το υποερώτημα Γ3 απαιτούσε γνώση θεωρίας από το ίδιο κεφάλαιο.
- Θέμα Δ: Το θέμα με το μεγαλύτερο συγκριτικά βαθμό δυσκολίας. Απαιτούσε καλή συνδυαστική γνώση των εννοιών που αναλύθηκαν στα κεφάλαια 7 και 9 και προσοχή στην εκτέλεση των αριθμητικών πράξεων.

Σε γενικές γραμμές, τα θέματα ήταν κλιμακούμενης δυσκολίας, δίνοντας την ευκαιρία στους καλά προετοιμασμένους μαθητές να απαντήσουν σωστά στο σύνολο των ερωτήσεων.